

Súd: Najvyšší správny súd Slovenskej republiky
Spisová značka: 6Ssk/110/2022
Identifikačné číslo spisu: 5020200399
Dátum vydania rozhodnutia: 27. apríla 2023
Meno a priezvisko: JUDr. Viola Takáčová
Funkcia: predsedníčka senátu
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2023:5020200399.1

ROZSUDOK

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Violy Takáčovej, PhD. a z členov senátu JUDr. Michala Matulníka, PhD. a JUDr. Martina Tisa, v právnej veci žalobcu: M. A., nar. X. Z. XXXX, bydliskom: S. Č.. XXX, XXX XX U., zastúpený opatrovníkom: O. M. A., nar. XX. P. XXXX, bydliskom: S. Č.. XXX, XXX XX U., proti žalovanému: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, oddelenie peňažných príspevkov na kompenzáciu ŤZP a posudkových činností Žilina, so sídlom: J. M. Hurbana č. 16, 010 01 Žilina, v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného z 15. októbra 2020, č. UPS/US7/SSVODPPKPC1/SOC/2020/11805, v sociálnej veci, o kasačnej sťažnosti žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 30. júna 2022, č. k. 24Sa/30/2020-87, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť žalobcu z a m i e t a.

Účastníkom právo na náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a.

O d ô v o d n e n i e

I.

Priebeh konania a napadnutý rozsudok

1. Krajský súd v Žiline (ďalej aj „správny súd“ alebo „krajský súd“) rozsudkom zo dňa 30. júna 2022, č. k. 24Sa/30/2020-87 (ďalej aj „napadnutý rozsudok“), podľa § 190 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „SSP“) zamietol ako nedôvodnú žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného z 15. októbra 2020, č. UPS/US7/SSVODPPKPC1/SOC/2020/11805, v sociálnej veci (ďalej aj „preskúmané rozhodnutie“), a žalovanému náhradu trov konania nepriznal s poukazom na § 168 SSP s tým, že náhradu v tomto prípade nemožno spravodlivo požadovať a žalovaný si ju ani neuplatnil.

2. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Námestovo (ďalej aj „Úrad“) rozhodnutím z 12. augusta 2020, č. NO1/OOPNKaPČ/SOC/2020/37270-5 (ďalej len „prvostupňové správne rozhodnutie“), vyslovil, že

podľa § 34 ods. 1 zákona č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom ku dňu jeho rozhodovania (ďalej len „zákon č. 447/2008 Z. z.“) nevyhovuje žiadosti, ktorú podal dňa 13. júla 2020 žalobca, a nepriznáva mu peňažný príspevok na kúpu osobného motorového vozidla. Svoje rozhodnutie odôvodnil s poukazom na lekárske posudky posudkového lekára žalovaného (z 3. augusta 2020, č. NO1/OPPnKaPČ/PČ/SOC/2020/17591-0042), podľa ktorého žalobcovi, hoci je odkázaný na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom, nevznikajú zvýšené výdavky súvisiace so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla podľa § 14 ods. 10 písm. b) zákona č. 447/2008 Z. z., a s poukazom na § 41 ods. 1 zákona č. 447/2008 Z. z., ktorý obsahuje taxatívny výpočet škôl, spadajúcich pod pôsobnosť daného zákona, medzi ktoré centrum voľného času nepatrí.

3. Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, oddelenie peňažných príspevkov na kompenzáciu ŤZP a posudkových činností Žilina (žalovaný), vydal dňa 15. októbra 2020 rozhodnutie č. UPS/US7/SSVODPPKPC1/SOC/2020/11805, ktorým podľa § 59 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov a podľa § 34 ods. 1 zákona č. 447/2008 Z. z. odvolanie žalobcu zamietol a prvostupňové správne rozhodnutie potvrdil. Žalovaný sa v plnom rozsahu stotožnil s argumentáciou Úradu a dodal, že ani v zmysle zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom ku dňu jeho rozhodovania (ďalej len „školský zákon“) centrum voľného času nepatrí do sústavy škôl, pričom príspevok na kúpu osobného motorového vozidla je fakultatívnou dávkou, ktorú správny orgán môže a nemusí priznať - nie je na ňu právny nárok.

4. Krajský súd po preskúmaní veci vydal napadnutý rozsudok a žalobu ako nedôvodnú zamietol. Konštatoval, že žalovaný i Úrad ako prvostupňový správny orgán vo svojich rozhodnutiach spoľahlivo a náležite ustálili skutkový stav, dôsledne ho vyhodnotili, správne ho posúdili, ich rozhodnutia sú v súlade s administratívnym spisom a majú v ňom oporu, a zároveň ich postupom nebol porušený zákon. Svoje rozhodnutie právne odôvodnil tým, že centrum voľného času nespadá do kategórie škôl, ktoré určuje zákon č. 447/2008 Z. z., a ani školský zákon. Správny súd uviedol, že napriek dôslednému posúdeniu a citlivému vnímaniu návrhu žalobcu nie je možné konštatovať rozdielne závery, než aké boli prezentované v napadnutých správnych rozhodnutiach. Napriek tomu, že žalobca je odkázaný na individuálnu prepravu, musí zároveň plniť podmienku podľa § 34 ods. 6 zákona č. 447/2008 Z. z., teda preukázať, že školu navštevuje alebo ju v krátkom čase navštevovať začne. Centrum voľného času, ktoré žalobca navštevuje trikrát týždenne, patrí medzi výchovno-vzdelávacie zariadenie, ktoré je súčasťou školských zariadení, nepatrí však do kategórie škôl tak, ako to vyžaduje zákon č. 447/2008 Z. z. na účely kompenzácií, ani do sústavy škôl podľa školského zákona. Vo vzťahu k žalobcom zvyrazňovanému Dohovoru o právach osôb so zdravotným postihnutím (ďalej len „Dohovor“) krajský súd dodal, že ani cez prizmu tohto Dohovoru nebol priestor na vyhovieť žalobe s dôrazom na právnu úpravu, ktorá neumožňuje iné závery než tie, ktoré boli vyslovené žalovaným.

II.

Kasačná sťažnosť

5. Proti napadnutému rozsudku podal žalobca (ďalej aj „sťažovateľ“) prostredníctvom svojho opatrovníka dňa 12. augusta 2022 kasačnú sťažnosť, ktorou sa domáhal zrušenia napadnutého rozsudku krajského súdu a jeho nahradenia rozsudkom s výrokom: „Centrum voľného času je výchovno-vzdelávacia inštitúcia /škola/ a žalobca spĺňa podmienky na poskytnutie príspevku na kúpu motorového vozidla“. Kasačnú sťažnosť odôvodnil tým, že krajský súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci [§ 440 ods. 1 písm. g) SSP].

6. Sťažovateľ mal za to, že súd nesprávne vyhodnotil pojem škola, školské zariadenie a na základe takéhoto výkladu žalobu zamietol. Ak by použil iný výklad, žaloba by podľa neho mohla byť úspešná. Centrum voľného času bolo jediné zariadenie, kde žalobca mohol rozvíjať a zdokonaľovať svoje zručnosti. Návšteva zariadenia, ktoré prispieva k skvalitneniu života ťažko zdravotne postihnutého občana, má svoj význam. Názov zariadenia, ktoré vykonáva svoju činnosť na základe zákona a súvisiacich právnych predpisov týkajúcich sa školských zariadení, by nemal byť prekážkou pri poskytnutí pomoci ťažko postihnutému občanovi.

7. Kasačná sťažnosť bola dňa 16. augusta 2022 doručená žalovanému, ktorý nevyužil možnosť vyjadriť sa k nej.

III.

Relevantná práva úprava, posúdenie veci a právne závery

8. Najvyšší správny súd, na ktorý podľa § 101e ods. 2 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov prešiel výkon súdnictva vo všetkých veciach, v ktorých je od 1. augusta 2021 daná jeho právomoc, rozhodujúc v senáte podľa § 438 ods. 2 SSP, ako súd konajúci o kasačnej sťažnosti [§ 11 písm. h) SSP] po zistení, že kasačná sťažnosť bola podaná oprávneným subjektom (§ 442 ods. 1 SSP), pri existencii výnimky z povinného právneho zastúpenia [§ 449 ods. 2 písm. b) SSP], v zákonom stanovenej lehote (§ 443 ods. 1 SSP), na zákonom určenom mieste (§ 444 ods. 1 SSP), proti právoplatnému rozhodnutiu správneho súdu (§ 438 ods. 1 SSP), a je prípustná, resp. jej prípustnosť nie je vylúčená (§ 439 SSP), s ohľadom na obsah kasačnej sťažnosti (§ 453 SSP), bez nariadenia pojednávania (§ 455 SSP) dospel k záveru, že kasačná sťažnosť nie je dôvodná.

9. Podľa § 6 ods. 1 SSP správne sudy v správnom súdnictve preskúmajú na základe žalôb zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, opatrení orgánov verejnej správy a iných zásahov orgánov verejnej správy, poskytujú ochranu pred nečinnosťou orgánov verejnej správy a rozhodujú v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

10. Podľa § 6 ods. 2 písm. c) SSP správne sudy rozhodujú v konaniach o správnych žalobách v sociálnych veciach.

11. Podľa § 199 ods. 1 písm. c) SSP sociálnymi vecami sa na účely tohto zákona rozumie rozhodovanie Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny.

12. Podľa § 11 písm. h) SSP najvyšší správny súd rozhoduje o kasačných sťažnostiach.

13. Podľa § 440 ods. 1 písm. g) SSP kasačnú sťažnosť možno odôvodniť len tým, že krajský súd v konaní alebo pri rozhodovaní porušil zákon tým, že rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci.

14. Podľa § 461 SSP kasačný súd zamietne kasačnú sťažnosť, ak po preskúmaní zistí, že nie je dôvodná.

15. Dôvod kasačnej sťažnosti podľa § 440 ods. 1 písm. g) SSP spočívajúci v rozhodnutí krajského súdu založenom na nesprávnom právnom posúdení veci (za súčasného porušenia zákona) možno považovať za naplnený v prípadoch, ak kasačný súd dospeje k záveru, že na prejednávajúcu vec mal byť aplikovaný iný právny predpis, než aký aplikoval krajský súd, alebo ak bol síce aplikovaný správny právny predpis, ale krajský súd ho nesprávne vyložil. Nesprávne právne posúdenie pritom môže spočívať v právnych predpisoch tak hmotného, ako aj procesného práva.

16. Predmetom tohto kasačného konania je posúdenie správnosti záveru krajského súdu, ktorý, stotožniac sa s právnym posúdením veci zo strany žalovaného vo vzťahu k aplikácii § 34 ods. 6, § 41 ods. 1 zákona č. 447/2008 Z. z. a § 27 ods. 2 školského zákona, zamietol žalobu ako nedôvodnú.

17. Podľa § 34 ods. 1 zákona č. 447/2008 Z. z. v fyzickej osobe s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorá je podľa komplexného posudku vypracovaného podľa § 15 ods. 1 odkázaná na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom, možno poskytnúť peňažný príspevok na kúpu osobného motorového vozidla.

18. Podľa § 34 ods. 6 zákona č. 447/2008 Z. z. peňažný príspevok na kúpu osobného motorového vozidla možno poskytnúť, ak fyzická osoba s ťažkým zdravotným postihnutím je zamestnaná alebo preukáže, že bude zamestnaná alebo sa jej poskytuje sociálna služba v domove sociálnych služieb, špecializovanom zariadení, dennom stacionári alebo preukáže, že sa jej bude poskytovať sociálna služba v domove sociálnych služieb, špecializovanom zariadení alebo dennom stacionári alebo navštevuje školu alebo preukáže, že bude navštevovať školu a osobné motorové vozidlo bude využívať najmenej dvakrát v týždni na účely prepravy do zamestnania, školy alebo do domova sociálnych služieb, špecializovaného zariadenia alebo denného stacionára a dvakrát späť. Podmienka využívania osobného motorového vozidla na účely uvedené v prvej vete sa považuje za splnenú aj vtedy, ak a) fyzická osoba s ťažkým zdravotným postihnutím vykonáva zamestnanie v mieste svojho trvalého pobytu alebo prechodného pobytu a osobné motorové vozidlo využíva počas dvoch dní v týždni na svoju prepravu pri výkone svojho zamestnania, b) sa fyzickej osobe s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorej sa poskytuje týždenná pobytová sociálna služba v domove sociálnych služieb alebo špecializovanom zariadení, zabezpečuje najmenej jedenkrát v týždni jeho preprava do domova sociálnych služieb alebo špecializovaného zariadenia a najmenej jedenkrát v týždni preprava z domova sociálnych služieb alebo špecializovaného zariadenia, alebo c) fyzická osoba s ťažkým zdravotným postihnutím navštevuje školu najmenej dvakrát v mesiaci z dôvodu, že má fyzická osoba s ťažkým zdravotným postihnutím určený individuálny študijný plán alebo je ubytovaná v internáte.

19. Podľa § 41 ods. 1 zákona č. 447/2008 Z. z. škola na účely tohto zákona je materská škola, základná škola, základná škola s materskou školou, stredná škola, škola pre deti so zdravotným znevýhodnením a žiakov so zdravotným znevýhodnením a vysoká škola.

20. Podľa § 27 ods. 2 školského zákona sústavu škôl tvoria tieto druhy škôl: a) materská škola, b) základná škola, c) gymnázium, d) stredná odborná škola, e) stredná športová škola, f) škola umeleckého priemyslu, g) konzervatórium, h) školy pre deti a žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, i) základná umelecká škola, j) jazyková škola.

21. Z obsahu administratívneho spisu mal najvyšší správny súd za preukázané, že rozhodnutím Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Námestovo z 12. augusta 2020, č. NO1/OPPNKaPČ/SOC/2020/37270-5, v spojení s rozhodnutím Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny, oddelenie peňažných príspevkov na kompenzáciu ŤZP a posudkových činností Žilina z 15. októbra 2020, č. UPS/US7/SSVODPPKPC1/SOC/2020/11805, nebolo vyhovené žiadosti žalobcu o priznanie peňažného príspevku na kúpu osobného motorového vozidla podľa § 34 zákona č. 447/2008 Z. z., s čím sa po preskúmaní zákonnosti rozhodnutia stotožnil i krajský súd v napadnutom rozsudku. V konaní nebolo sporné, že žalobca splnil podmienku podľa § 34 ods. 1 zákona č. 447/2008 Z. z., teda že je fyzickou osobou s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorá je podľa komplexného posudku odkázaná na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom, čo bolo preukázané lekárskeho posudkom Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Námestovo z 3. augusta 2020, č. NO1/OPPNKaPČ/PČ/SOC/2020/17591-0042, a komplexným posudkom Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny zo 17. januára 2020, č. ZA/2020/2815/3-MAG, v spojení s oznámením Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Námestovo z 11. augusta 2020, č. NO1/OPPNKaPČ/PČ/SOC/2020/17591, č. z. 2020/172818. Sporným zostala správnosť aplikácie § 34 ods. 6 a § 41 ods. 1 zákona č. 447/2008 Z. z. na prípad žalobcu, ktorý trikrát do týždňa navštevuje záujmové útvary v Centre voľného času O. (ďalej aj „Centrum“), čo bolo preukázané potvrdením Centra zo dňa 2. marca 2020. Podľa názoru žalobcu - sťažovateľa by správnym výkladom pojmov bolo možné za školu považovať aj školské zariadenie - centrum voľného času, ktoré je jediným zariadením, kde žalobca mohol rozvíjať a zdokonaľovať svoje zručnosti. V nesprávnom vyhodnotení pojmu škola podľa žalobcu tkvie existencia kasačného dôvodu podľa § 440 ods. 1 písm. g) SSP, teda nesprávne právne posúdenie veci.

22. Najvyšší správny súd po dôslednom preskúmaní veci dospel k záveru, že s názorom sťažovateľa nie je možné sa stotožniť, a to z nasledujúcich dôvodov:

23. Zákon č. 447/2008 Z. z. (ďalej aj „zákon“) upravuje právne vzťahy pri poskytovaní peňažných príspevkov na kompenzáciu sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia. Jeho cieľom je podpora sociálneho začlenenia fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím do spoločnosti za jej aktívnej účasti pri zachovaní jej ľudskej dôstojnosti za podmienok a v oblastiach ustanovených predmetným zákonom (§ 1 zákona). Jedným z prostriedkov kompenzácie sociálneho dôsledku ťažkého zdravotného postihnutia v oblasti mobility je jednorazový peňažný príspevok na kúpu osobného motorového vozidla upravený v § 34 zákona.

24. Zákon č. 447/2008 Z. z. v ustanovení § 34 zakotvuje komplex podmienok (osobné, vecné), ktoré je potrebné splniť na to, aby predmetný príspevok mohol byť priznaný. Kritériá týkajúce sa samotného žiadateľa (osoby) sú upravené v § 34 ods. 1, ods. 6 a vyžadujú, aby osoba - žiadateľ:

- bol fyzickou osobou s ťažkým zdravotným postihnutím (status) - a súčasne
- bol odkázaný na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom (odkázanosť) - a súčasne
- bol zamestnaný/bude v budúcnosti zamestnaný (účel I.), v súlade s definíciou zamestnania podľa § 41 ods. 2 zákona; alternatívne
- sa mu poskytuje/bude v budúcnosti poskytovať služba v domove sociálnych služieb/ v špecializovanom zariadení/v dennom stacionári (účel II.), ktoré zariadenia upravuje zákon č. 448/2008 o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov, ďalej len „zákon č. 448/2008 Z. z.“; alternatívne
- navštevuje školu/bude navštevovať školu (účel III.), čo sa považuje na tento účel za školu vymedzujúce § 41 ods. 1 zákona; a súčasne
- vozidlo bude využívať najmenej dvakrát v týždni na uvedené účely (preprava do zamestnania, školy alebo do domova sociálnych služieb, špecializovaného zariadenia alebo denného stacionára) a dvakrát späť (frekvencia používania); alternatívne
- vykonáva zamestnanie v mieste svojho trvalého pobytu alebo prechodného pobytu a vozidlo využíva počas dvoch dní v týždni na svoju prepravu pri výkone svojho zamestnania (účel I. + znížená frekvencia používania); alternatívne
- sa mu poskytuje týždenná pobytová sociálna služba v domove sociálnych služieb alebo špecializovanom zariadení a zabezpečuje sa mu najmenej jedenkrát v týždni jeho preprava do domova sociálnych služieb alebo špecializovaného zariadenia a najmenej jedenkrát v týždni preprava z uvedených zariadení (účel II. + znížená frekvencia používania); alternatívne
- navštevuje školu najmenej dvakrát v mesiaci z dôvodu, že má určený individuálny študijný plán alebo je ubytovaná v internáte (účel III. + znížená frekvencia používania), pričom „a súčasne“ znamená kumuláciu podmienok, t. j. tieto musia byť splnené zároveň, a „alternatívne“ znamená, že je možná alternatíva, t. j. prichádza do úvahy aj ďalšia možnosť, ktorá je významovo na rovnakej úrovni.

25. Je zrejmé, že žalobca zákonné podmienky na priznanie peňažného príspevku splnil napriek ich požadovanej kumulácii len v časti - v otázke statusu, odkázanosti a frekvencie používania, nie však v časti účelu (a to ani alternatívne), na ktorý sa využívanie osobného motorového vozidla (potreba prepravy) viaže. Zákon pozná tri druhy činností, s ktorými sa tento účel spája, a to výkon zamestnania, návšteva školy a poskytovanie služby v zákonom presne určených zariadeniach (v domove sociálnych služieb, v špecializovanom zariadení, v dennom stacionári). Uvedený výpočet je taxatívny, t. j. konečný, definitívny, preto okruh týchto činností nemožno rozširovať.

26. Pokiaľ ide o jednotlivé činnosti, zamestnaním sa v zmysle § 41 ods. 2 zákona č. 447/2008 Z. z. rozumie a) výkon práce v pracovnoprávnom vzťahu, b) výkon práce v štátnozamestnaneckom pomere alebo v služobnom pomere, c) výkon verejnej funkcie, d) výkon funkcie sudcu a výkon funkcie prokurátora, e) činnosť, z ktorej plynú príjmy z podnikania alebo z inej samostatnej zárobkovej činnosti podľa osobitného predpisu.

27. Druhy sociálnych služieb upravuje zákon č. 448/2008 Z. z. Podľa tohto zákona sú sociálne služby poskytované v domove sociálnych služieb, v špecializovanom zariadení alebo v dennom stacionári takými sociálnymi službami, ktoré sú určené na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia

dôchodkového veku v zariadeniach pre fyzické osoby, ktoré sú odkázané na pomoc inej fyzickej osoby, a pre fyzické osoby, ktoré dovŕšili dôchodkový vek [§ 12 ods. 1 písm. c) bod 1. zákona č. 448/2008 Z. z.]. Sociálnou službou zákon rozumie odbornú činnosť, obslužnú činnosť alebo ďalšiu činnosť alebo súbor týchto činností, ktoré sú zamerané na a) prevenciu vzniku nepriaznivej sociálnej situácie, riešenie nepriaznivej sociálnej situácie alebo zmiernenie nepriaznivej sociálnej situácie fyzickej osoby, rodiny alebo komunity, b) zachovanie, obnovu alebo rozvoj schopnosti fyzickej osoby viesť samostatný život a na podporu jej začlenenia do spoločnosti, c) zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb fyzickej osoby, d) riešenie krízovej sociálnej situácie fyzickej osoby a rodiny, e) prevenciu sociálneho vylúčenia fyzickej osoby a rodiny, f) zabezpečenie starostlivosti o dieťa z dôvodu situácie v rodine, ktorá vyžaduje pomoc pri starostlivosti o dieťa. Podľa § 13 ods. 1, ods. 2 zákona č. 448/2008 Z. z. sa sociálna služba poskytuje ambulantnou formou, terénnou formou, pobytovou formou alebo inou formou podľa nepriaznivej sociálnej situácie a prostredia, v ktorom sa fyzická osoba zdržiava, pričom ambulantná forma sa poskytuje fyzickej osobe, ktorá dochádza, je sprevádzaná alebo je dopravovaná do miesta poskytovania sociálnej služby, a v zariadeniach uvedených v § 32b, § 35, § 36 a § 38 až § 40 tohto zákona (teda aj v domove sociálnych služieb, v špecializovanom zariadení alebo v dennom stacionári) sa poskytuje najmenej v rozsahu ôsmich hodín ambulantnej prevádzky počas pracovného dňa.

28. Návštevou školy sa v zmysle § 41 ods. 1 zákona č. 447/2008 Z. z. (legálne vymedzenie) rozumie návšteva materskej školy, základnej školy, základnej školy s materskou školou, strednej školy, školy pre deti so zdravotným znevýhodnením a žiakov so zdravotným znevýhodnením a vysokej školy. Ide o školy spadajúce do sústavy škôl podľa školského zákona.

29. Spoločnými znakmi uvedených činností (aktivít) je ich dlhodobý (perspektívny) charakter a zabezpečovanie základných životných potrieb. Výkon zamestnania znamená produktívnu činnosť dotknutej osoby a prostredníctvom dosahovania príjmu i zlepšenie jej životnej úrovne tak, aby nebola absolútne odkázaná na prostriedky poskytované štátom či na pomoc iných osôb. Navštevovanie školy predstavuje sústavnú prípravu na budúce povolanie, ktoré je predpokladom ďalšej realizácie osoby v spoločnosti, resp. výkonu povolania, prostredníctvom ktorého táto osoba v rámci svojich možností dokáže eliminovať odkázanosť na štát či iné osoby. Poskytovanie sociálnych služieb má za cieľ poskytnúť pomoc odkázanej osobe v oblastiach každodenného života a realizácie základných potrieb, ktoré si nedokáže zabezpečiť sama, ale len prostredníctvom inej osoby, pričom ide o komplex nadväzujúcich činností a služieb, ktoré sú v tejto súvislosti realizované (§ 38 ods. 2, § 39 ods. 2, § 40 ods. 2 zákona č. 448/2008 Z. z.) a ich rozsah je minimálne osem hodín denne. Zákonodarca považoval zabezpečovanie uvedených činností v rámci kompenzácie sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia a podpory sociálneho začlenenia fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím do spoločnosti za tak zásadné, že nimi podmienil poskytnutie príspevku na kúpu osobného motorového vozidla. Špecifickosť uvedených podmienok pre jeho poskytnutie je odrazom jeho výnimočnosti.

30. Vychádzajúc z uvedených premís nemožno dať za pravdu sťažovateľovi v tom, že správnym výkladom aplikovaných ustanovení pod pojem škola možno zaradiť aj centrum voľného času. Centrum voľného času zabezpečuje výchovno-vzdelávaciu, záujmovú a rekreačnú činnosť detí, rodičov a iných osôb v ich voľnom čase, ktorá na rozdiel od školy neposkytuje určitý stupeň vzdelania. Ide o voľnočasovú aktivitu zameranú na získanie konkrétnych vedomostí či zručností, ktoré nedosahujú úroveň vzdelávania na školách, predstavujúcich perspektívu pre ďalšiu sebarealizáciu žiaka či študenta a možnosť vytvárať si podmienky pre získanie vlastnej nezávislosti. Školy zabezpečujú výchovu a vzdelávanie prostredníctvom vzdelávacích programov poskytujúcich na seba nadväzujúce stupne vzdelania a tvoria sústavu škôl. Hoci voľnočasové aktivity nemusia byť časovo ohraničené, nemajú charakter dlhodobosti a sústavnej prípravy na dosiahnutie ďalšieho cieľa (výkon zamestnania). Rozlišovanie medzi pojmami škola a školské zariadenie tak, ako je to vlastné školskému zákonu (§ 5 školského zákona), má svoj podstatný význam a tieto pojmy nemožno zamieňať či výkladovo prelínať. Dominantou škôl je vzdelávanie, dominantou školských zariadení je výchova a voľný čas, ich zameranie je teda odlišné.

31. Pokiaľ ide o vymedzenie pojmu škola na účely zákona č. 447/2008 Z. z., zákonodarca odstránil pochybnosti o jeho obsahu legálnym vymedzením uvedeným v ustanovení § 41 ods. 1, ktorý za školu

považuje výlučne materskú školu, základnú školu, základnú školu s materskou školou, strednú školu, školu pre deti so zdravotným znevýhodnením a žiakov so zdravotným znevýhodnením a vysokú školu, ktoré zároveň patria do sústavy škôl podľa školského zákona. Ide rovnako o taxatívny, t. j. konečný a definitívny výpočet, ktorý nemožno rozširovať, a to ani akýmkoľvek typom výkladu. Sudcovská tvorba práva, ku ktorej patrí aj výklad právnej normy, má svoje hranice. Výkladové pravidlá sa zásadne využívajú tam, kde zákon určitú otázku neupravuje vôbec, prípadne ju upravuje nejasne, čo v danej veci nie je možné konštatovať. Obsah pojmu škola a s ním súvisiacu otázku správnej aplikácie § 34 ods. 6 zákona č. 447/2008 Z. z. zákon rieši *expressis verbis* (výslovne), preto v tomto smere nevzniká priestor na žiadne pochybnosti. Zákon je jasný aj čo do jeho účelu a zmyslu (podpora určitých typov činností), na ktorý je osobitne vo vzťahu k peňažnému príspevku na kúpu osobného motorového vozidla výrazne viazaný. Vyplýva to jednak z formulácie jeho ustanovení (§ 34 ods. 6 veta prvá, § 34 ods. 2 veta posledná, § 34 ods. 4, § 34 ods. 14, ods. 15, ods. 16, ods. 17), jednak z dôvodovej správy vypracovanej v súvislosti s prijatím zákona č. 447/2008 Z. z.: „S cieľom výrazne podporiť tie fyzické osoby s ťažkým zdravotným postihnutím, ktoré sú aktívne, sa umožňuje poskytnúť peňažný príspevok na kúpu osobného motorového vozidla aj vtedy, ak fyzická osoba s ťažkým zdravotným postihnutím preukáže, že bude zamestnaná alebo bude navštevovať školské zariadenie alebo domov sociálnych služieb alebo špecializované zariadenie alebo denný stacionár. Upresňuje sa tiež podmienka využívania osobného motorového vozidla na zákonom vymedzené účely.“ Zákonodarca považoval účel (vrátane jeho dlhodobého charakteru) dokonca za tak významný, že v určitých prípadoch zakotvil povinnosť príspevok vrátiť, prípadne obmedziť dispozičné oprávnenia prijímateľa príspevku na určitý čas: „Návrh zákona ustanovuje povinnosť fyzickej osobe s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorej bol poskytnutý peňažný príspevok v prípade, že bude využívať osobné motorové vozidlo na zákonom stanovený účel (zamestnanie, vzdelávanie, návšteva zariadenia sociálnych služieb), vrátiť peňažný príspevok alebo jeho pomernú časť, ak do jedného roka od právoplatnosti rozhodnutia o priznaní peňažného príspevku nezačala pracovať, vzdelávať sa, alebo sa jej nezačala poskytovať sociálna služba.“.... „Taktiež sa upravujú podmienky vymáhania peňažného príspevku alebo jeho pomernej časti v situáciách, keď fyzická osoba s ťažkým zdravotným postihnutím osobné motorové vozidlo nevyužíva na svoju prepravu, ak predá alebo daruje osobné motorové vozidlo v období do siedmich rokov od poskytnutia peňažného príspevku“. Skutočnosť, že účelom príspevku nie je podpora voľnočasových aktivít, napokon možno dedukovať i z tej časti dôvodovej správy, ktorá hovorí, že „zámerom nie je poskytovať predmetný peňažný príspevok na kúpu takých motorových vozidiel, ktoré sú prioritne určené na voľnočasové alebo športové aktivity...“.

32. Najvyšší správny súd, rovnako ako súd krajský, citlivo vníma status i situáciu žalobcu a jeho potrebu rozvíjať svoje schopnosti a zručnosti pri voľnočasových aktivitách a začleniť sa do kolektívu, pri existujúcich obmedzeniach majúcich vplyv na jeho život bez možnosti ich zmeniť. Avšak ani pri najlepšej vôli nie je možné uskutočniť taký výklad zákona, ktorý je v rozpore s jeho účelom a zmyslom, ba dokonca s jeho základnou filozofiou. Vzhľadom na výšku príspevku a jeho osobitosť je, napriek jeho výraznej striktnosti, pochopiteľné nastavenie právnej úpravy s minimalizačnou tendenciou vo vzťahu k okruhu osôb majúcich nárok na tento príspevok. Minimalizácia prostredníctvom viazanosti na priorizované aktivity, zo širokého spektra činností najmarkantnejšie prispievajúce k nezávislosti ťažko zdravotne postihnutých osôb od štátu a podporujúce ich začlenenie do spoločnosti, je s ohľadom na účel zákona prípustná. Realizácia voľnočasových aktivít bez ohľadu na jej frekvenciu takouto aktivitou nie je, čo zákonodarca vyjadril nepochybným a zrozumiteľným spôsobom. V tejto súvislosti kasačný súd doplnia, že za diskriminačnú úpravu, resp. úpravu porušujúcu rovnosť v právach nemožno považovať takú právnu úpravu, ktorá rovnaké alebo analogické/porovnateľné situácie rieši odchylným spôsobom, pričom takýto postup zákonodarca môže rozumne odôvodniť legitímnym cieľom a tým, že tento cieľ sa musí dosahovať práve zvoleným legislatívnym riešením (PL. ÚS 21/00, PL. ÚS 6/04). Tento základný princíp je porušený vždy vtedy, ak sa s jednou skupinou adresátov noriem v porovnaní s inou skupinou zaobchádza inak, hoci medzi oboma skupinami nie sú rozdiely takého druhu a takej závažnosti, že odôvodňujú takéto nerovnaké zaobchádzanie (II. ÚS 5/03). V danom prípade je podľa názoru kasačného súdu diskriminácia vylúčená s ohľadom na charakter príspevku a jeho účel, v súlade s ktorým sú transparentne nastavené i podmienky jeho uplatniteľnosti, so zreteľom na zásadu primeranosti a ekonomickej udržateľnosti (únosnosti) takejto sociálnej pomoci zo strany štátu. Inými slovami, zákon je v tejto otázke prísny, ale

nie nespravodlivý. Hoci vnímanie spravodlivosti má u účastníkov konania spravidla subjektívny charakter, nemožno opomíňať jej objektívnu stránku, ktorá je základom vyváženej aplikácie zákona v celospoločenskom meradle. Žalobca, hoci neúspešný, má naďalej možnosť splniť podmienky stanovené zákonom a opakovane si o predmetný príspevok požiadať.

33. Vzhľadom na vyššie uvedené je možné rezultovať, že napadnutý rozsudok krajského súdu, ktorým bola zamietnutá správna žaloba sťažovateľa v sociálnej veci, je vecne správny a krajský súd postupoval plne v súlade so zákonom, keď dospel k záveru, že nie je dôvod na zrušenie rozhodnutia žalovaného. K nesprávnemu právnemu posúdeniu veci, a teda k naplneniu kasačného dôvodu podľa § 440 ods. 1 písm. g) SSP, tak, ako ho namietal sťažovateľ, zo strany krajského súdu nedošlo, preto najvyšší správny súd kasačnú sťažnosť ako nedôvodnú zamietol.

IV.

Náhrada trov konania

34. O náhrade trov kasačného konania bolo rozhodnuté podľa § 168 v spojení s § 467 ods. 1 SSP, keď žalovaný síce mal vo veci úspech, kasačný súd však nezistil žiadne výnimočné dôvody na to, aby sa mu nárok na náhradu trov priznal, a žalobcovi, ktorý úspech vo veci nemal, náhradu trov konania priznať nemohol.

V.

Pomer hlasov

35. Toto rozhodnutie prijal najvyšší správny súd v senáte pomerom hlasov 3 : 0 [§ 139 ods. 4 (veta prvá) SSP v spojení s § 463 SSP].

P o u č e n i e :

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok n i e j e prípustný.